

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

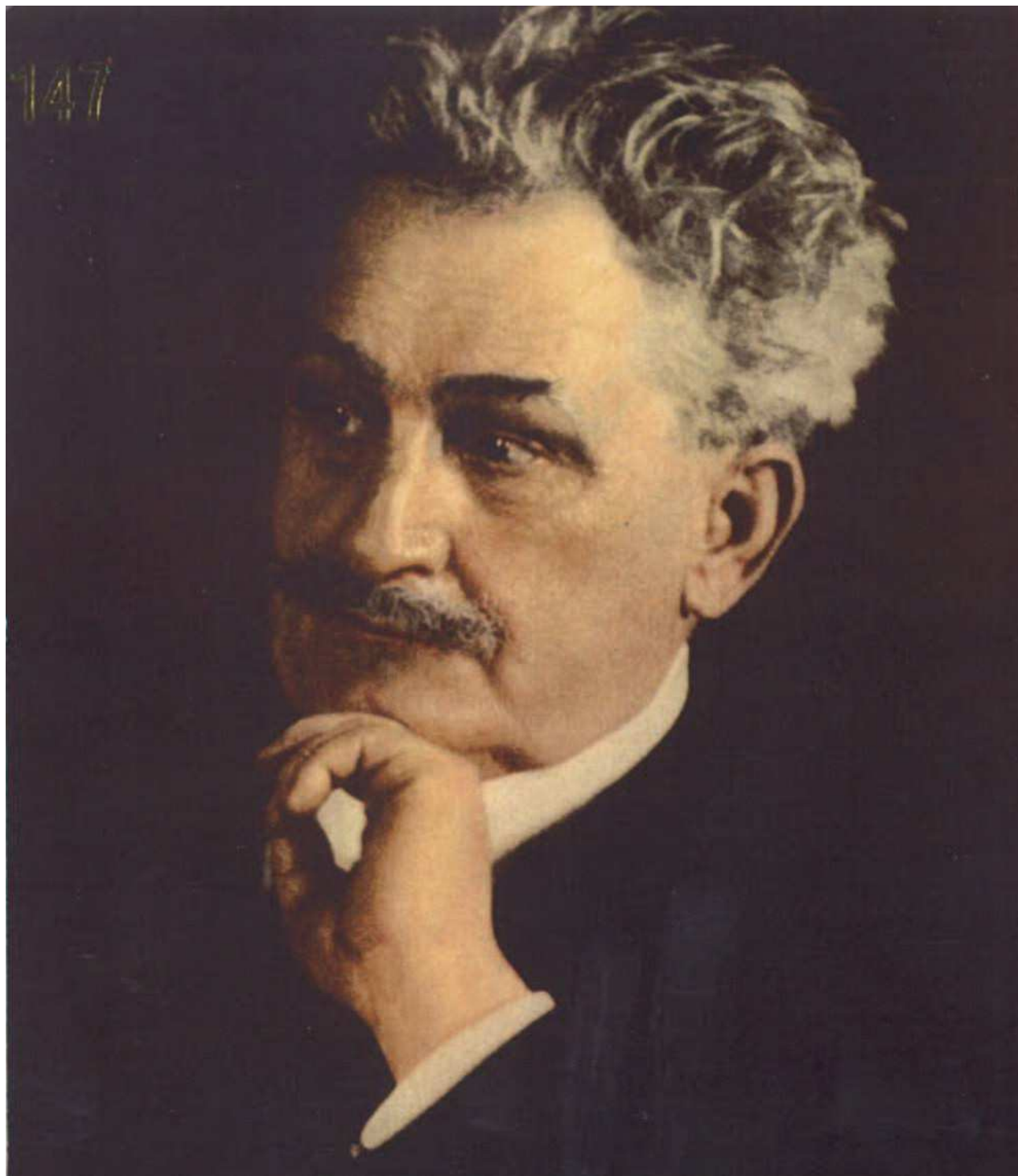
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy:	ZŠ Vyškov, Na Vyhlídce 12, příspěvková organizace
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.4.00/21.3425
Název materiálu:	VY_12_INOVACE_02_VI_20_Leoš Janáček
Tematický okruh:	I/2 Čtenářská a informační gramotnost
Ročník:	IV. - V.
Autor:	Mgr. Lenka Hudcová
Datum tvorby:	Březen 2013

Anotace:	Materiál je určen pro zopakování a prohloubení učiva vlastivědy.
Zdroje:	<i>Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Leoš Janáček</i> [online]. c2013 [citováno 2. 03. 2013]. Dostupný z WWW: < http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Leo%C5%A1_Jan%C3%A1%C4%8Dek&oldid=9792448 > Obrázek: Leoš Janáček. In: Zpravodajský server Lidových novin [online]. c2013 [citováno 2. 03. 2013]. Dostupný z: < http://i.lidovky.cz/12/091/lngal/BTT45b6b8_janacek.jpg >
Pomůcky:	Psací potřeby, pracovní list, text (lze promítnout prostřednictvím interaktivní tabule nebo nakopírovat žákům).

Zkušenosti z pilotáže:	Následující DUM jsme ověřili v rámci hodiny HV a doplnili o hudební ukázkou. Předložený text byl pro žáky srozumitelný a neměli potíže ani s vyplněním pracovního listu. Pouze někteří žáci zaváhali u otázky číslo 6, ale po dodatečném objasnění i na tuto otázku odpověděli správně.
------------------------	---

LEOŠ JANÁČEK

Leoš Janáček patří mezi světově uznávané hudební skladatele klasické hudby. Narodil se 3. července 1854 v Hukvaldech na severovýchodě Moravy. Základního hudebního vzdělání se mu dostalo na klášterní škole v Brně, kde posléze navštěvoval i gymnázium. Poté odešel do Prahy. Zde studoval na varhanické škole. Další hudební vzdělání pak získal v Lipsku a ve Vídni. Posléze se vrátil zpět do Brna. V roce 1881 založil Janáček varhanickou školu a stal se jejím prvním ředitelem. Působil také jako dirigent a velmi brzy zahájil i svoji kariéru skladatele. Působil také jako profesor brněnské pobočky mistrovské školy Pražské konzervatoře a v roce 1919 založil Konzervatoř Brno.

Ženíl se velmi brzo, za ženu si vybral šestnáctiletou žákyni Zdeňku Schulzovou. Narodily se jim dvě děti – dcera Olga a syn Vladimír. Syn jim zemřel už ve dvou a půl letech, dcera v jednadvaceti letech.

Jeho skladatelská kariéra byla ovlivněna moravskou lidovou písní. Studoval také ruskou lidovou hudbu. Podle vzoru Dvořákových *Slovanských tanců* složil podobný komplet, který byl inspirovaný lidovou hudbou rodného kraje – *Lašské tance*. Skládal i opery. Po složení dvou nepříliš úspěšných oper *Šárka* a *Počátek románu* se mu konečně dostalo prvního ocenění. Jeho opera *Její pastorkyňa* byla v roce 1904 přijata s nadšením od brněnského publika. V Praze měla premiéru však až v roce 1916. I tak mu tato opera otevřela dveře do celého světa. Ve Vídni zaznamenala velký úspěch pod názvem *Jenůfa* ještě téhož roku, posléze v Německu a roku 1924 dokonce v New Yorku.

Od roku 1916 složil dalších pět významných operních děl, smyčcové kvartety, suity a písňové cykly. Nejznámějším písňovým cyklem je *Zápisník zmizelého*.

Toto období přineslo nejoriginálnější a světově proslulá díla, především *Sinfonietta*, symfonická báseň *Taras Bulba*, *Glagolská mše* (je napsána ve staroslověnštině). K dalším známým dílům se řadí opery *Výlety pana Broučka*, *Věc Makropulos*, *Káťa Kabanová*, *Příhody Lišky Bystroušky*, *Z mrtvého domu* (poslední Janáčková opera).

Janáček zemřel náhle v ostravské nemocnici 12. srpna 1928 na zápal plic.

PRACOVNÍ LIST

1. Kdy a kde se narodil Leoš Janáček?

2. Kde se Leoši Janáčkově dostalo hudebního vzdělání?

3. Jaké dílo Leoše Janáčka bylo inspirováno Dvořákovými Slovanskými tanci?

4. Kdy měla v Praze premiéru opera Její pastorkyňa a pod jakým názvem byla uvedena ve Vídni?

5. Jaké další opery Leoš Janáček složil?

6. Podílel se Leoš Janáček na rozvoji školství v Brně?

7. Kdy zemřel Leoš Janáček a na následky jakého onemocnění to bylo?

PRACOVNÍ LIST (ŘEŠENÍ)

1. Kdy a kde se narodil Leoš Janáček?

Leoš Janáček se narodil v Hukvaldech 3. července 1854.

2. Kde se Leoši Janáčkovi dostalo hudebního vzdělání?

Hudební vzdělání získal na klášterní škole v Brně, na Varhanické škole v Praze a při studiích v Lipsku a ve Vídni.

3. Jaké dílo Leoše Janáčka bylo inspirováno Dvořákovými Slovanskými tanci?

Bylo to dílo Lašské tance.

4. Kdy měla v Praze premiéru opera Její pastorkyňa a pod jakým názvem byla uvedena ve Vídni?

V Praze měla tato opera premiéru roku 1916 a ve Vídni byla uvedena jako Jenůfa.

5. Jaké další opery Leoš Janáček složil?

Výlety pana Broučka, Věc Makropulos, Káťa Kabanová, Příhody Lišky Bystroušky, Z mrtvého domu.

6. Podílel se Leoš Janáček na rozvoji školství v Brně?

Ano, roku 1919 založil Konzervatoř Brno.

7. Kdy zemřel Leoš Janáček a na následky jakého onemocnění to bylo?

Janáček zemřel náhle v ostravské nemocnici 12. srpna 1928 na zápal plic.